

گزارش فعالیت های کمیته های تجویز و مصرف منطقی دارو در سال ۱۳۸۲

واحد تحقیق و توسعه، معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت

منظور شناسایی الگوی تجویز دارو توسط پزشکان کشور و مهم تر از آن برای دستیابی به امکان پایش پزشکان فعال کشور از نظر تجویز دارو، بررسی نسخ این پزشکان به صورت دایمی و به روش های صحیح نمونه گیری به عنوان یک ضرورت، قابل اعتمادترین سریع ترین و کم هزینه ترین روش ممکن به نظر می رسد از سوی دیگر با تلاش سازمان های بیمه گر جمعیت کشور تحت پوشش بیمه درمانی قرار دارند بررسی دوره ای نسخ بیمه ای (به خصوص بیمه تامین اجتماعی و خدمات درمانی) پزشکان عمومی می تواند راهکار مناسبی برای این مهم باشد. در حال

تهیه و تدوین شاخص های اصلی مصرف دارو (Core drug use Indicators) و پایش آن ها همواره از فعالیت های اساسی سازمان جهانی بهداشت (WHO) در راستای (essential drugs) بوده است این فعالیت ها در نهایت منجر به تشکیل مجموعه هایی با هدف سنجش و ترویج تجویز و مصرف منطقی دارو در اغلب کشورها شد. در این راستا در کشور ما نیز در سال ۱۳۷۵ کمیته کشوری تجویز و مصرف منطقی دارو (NCRUD) بنا زیر مجموعه های واقع در دانشگاه های علوم پزشکی سراسر کشور آغاز به کار نمود. از آنجا که برای یک ارزیابی دقیق و علمی به

جدول شماره ۱

مقدار	شاخص
۳/۶	میانگین اقلام تجویزی هر نسخه
۱۶,۰۸۵	میانگین قیمت یک نسخه (ریال)
۲۴/۱	درصد نسخ تجویز شده دارای بیش از ۴ قلم دارو
۱۳	حداکثر اقلام دارویی تجویزی در نسخه
۱۸	درصد تجویز اقلام دارویی تزریقی
۴۳/۶	درصد بیماران دریافت‌کننده داروی تزریقی
۱۴/۱	درصد تجویز اقلام دارویی آنتی‌میکروبیال
۴۶	درصد بیماران دریافت‌کننده داروی آنتی‌میکروبیال
۵/۲	درصد تجویز اقلام دارویی کورتیکواستروئید
۱۴/۶	درصد بیماران دریافت‌کننده داروی کورتیکواستروئید
۸۱/۹	درصد نسخ تجویز شده با دستور دارویی خوانا

مربوط به نسخ تامین اجتماعی، ۴۷ درصد مربوط به نسخ خدمات درمانی و باقیمانده مربوط به سایر بیمه‌ها می‌باشد. ۳۹/۲ درصد از نسخ مورد بررسی متعلق به مردان و بقیه متعلق به زنان بوده است. میانگین سن بیمارانی که نسخ آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته است، ۳۳/۶ سال می‌باشد. جدول شماره ۱ شاخص‌های تجویز را در نسخ مورد مطالعه نشان می‌دهد.

حاضر با توجه به چندین سال کار مداوم و پیگیر کمیته کشوری تجویز و مصرف منطقی دارو بانک اطلاعاتی مطمئن و حجیمی از نسخ که بالغ بر ۸ میلیون نسخه نمونه از پزشکان عمومی کشور می‌باشد را در اختیار دارد که با اطمینان از صحت و اعتبار این آمار می‌توان از نتایج حاصله در برنامه‌ریزی‌های کلان دارویی و ارزیابی نظام موجود استفاده نمود. همچنین گزارش نهایی از برخی شاخص‌های مهم تجویز و مصرف دارو در سال ۱۳۸۲ را نیز در اختیار علاقمندان قرار می‌دهد.

گزارش زیر مربوط به نسخ جمع‌آوری شده توسط کمیته‌های تجویز و مصرف منطقی داروی استان‌های اردبیل، گلستان، زنجان، کرمانشاه، سمنان، خراسان و فارس در سال ۱۳۸۲ می‌باشد و از کمیته‌های سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی گزارشی در این سال ارسال نشده است. مجموع نسخ بررسی شده توسط کمیته‌های فوق ۳۷۴,۳۴۲ نسخه می‌باشد. بیشترین نسخه مورد بررسی مربوط به دانشگاه علوم پزشکی مشهد با ۱۱۵,۴۰۵ نسخه و کمترین نسخه مورد بررسی مربوط به دانشگاه علوم پزشکی زنجان با ۴,۴۲۹ بوده است. ۵۰ درصد از نسخه‌های مورد بررسی

